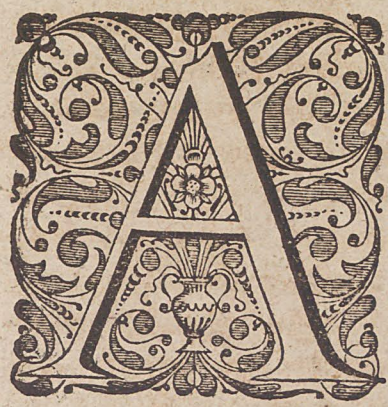

NOVA HISPANIA.

AMERICA Septentrionalis, quibusdam Mexicana appellatur, à principe totius urbe Mexico. Longitudo ejus est inter fretum Anian & Isthmum, quo Meridionalis ei annectitur. Latitudo eadem quæ universæ. Dimidia ejus pars, versus Occidentem æstivum sita, introrsus plane incognita est; quia & totum Boreale universæ Americæ latus, in quantum versus polum extenditur, prorsus latet. Altera vero pars in regiones dividitur complures, quarum nomina sunt Canada, Nova Francia, Virginia, Florida, Nova Granada, California, Nova Hispania, quæ nobilissima Americæ Septentrionalis pars est, in varias provincias, & non unius bonitatis ac opulentia divisa. Hujus pars, quæ versus Septentrionem vergit, & cum Florida ad orientem conjungitur, Nova Mexicana vulgo audit, ad quam Hispani superioribus annis varias expeditiones fecerunt, exiguo profectu, & magna cum clade hominum atque jumentorum. Ab hac ad meridiem primo sita est *Nova Hispania*, quæ campis pabulo fecundis, cæteras Novi orbis provincias longe antecellit, unde hic innumerales equorum, taurorum, vaccarumque, pecudum, & similibus animalium greges reperiuntur. Fructibus omnis generis supra modum abundat; nec minus frumenti ferax est, omnibusque ad humanam vitam necessariis, cæteras omnes Americæ regiones longe superat. Vini tantum copia à Peruvia superatur; nam licet vitem haud maligne toleret, tamen uvæ nequaquam ita maturat aut mitigat ut vino exprimendo sint idoneæ; obstat cælum mense Julio & Augusto nimis pluvium: & si quid vini interdum exprimitur, tenue est & acidius. Cælo (quod & cæteris novi orbis provinciis peculiare, quæ intra Tropicum ab æquatore versus septentrionem divergunt) gaudet sũdo & sereno ab initio Novembris ad Aprilem usque: nam Sol hisce mensibus ultra lineam æquinoctialem versus Tropicum Capricorni tendens, & longius ab hoc climate recedens, pluvias arceret; & contra, superato rursus æquatore, ad Cancrici tropicum remeans largis pluviis rigat quotidie solum, ita ut fluvii plurimi, alveos suos egredientes, campestria longe lateque inundent, idque potissimum à Junio in Septembrem: non tamen in omnibus provinciis, eodem modo & mensura. Bis quotannis in tota Nova Hispania

America.

feritur atque metitur: idque soli cœlique diversitate accidit: in editis quippe collibus, & natura sua siccis, mense Aprili & Majo sementem faciunt, quumque ut plurimum sub vespere largus imber decidat, & sudæ sint noctes, interdiu autem Sol vehementer ferveat, fruges egregie maturantur, & metuntur mense Octobri: Novembrem operiri non caret discrimine, quia nonnunquam pruina, aut gelu nocturnum aristas adurit, & frumentum corrumpit. In humilibus vero & riguis arvis quum ab Octobri ad Martium usque parum admodum pluatur, sementem faciunt mense Octobri, metunt Majo: atque ita cœli solique natura alternante, etiam ferendi metendique tempestates variant. Vnde jam à barbarorum temporibus provincias in calidas & frigidas divisas legimus, non quod ullæ frigida admodum aut calida sint, nam omnes intra zonam torridam concluduntur, sed quia aliæ montanae sunt, aliæ planiores & campestres. Et quanquam in variis ejus tractibus aurum reperitur, tamen major argenti est copia, propter argenti fodinas plurimas. Sub hac præcipue recensentur hæ regiones: *Nova Gallica*, *Mechoacan*, *Mexicana*, *Iucatan*, *Guatimala*, & *Nicaragua*.

Ejus prævincia.

In nova Galicia coloniae ab Hispanis deductæ sunt, *Compostella*, *S. Spiritus*, *Conceptio*, *S. Michael*, *Guadalajara*, *Culiacan*. Provincias complectitur varias, quarum nomina sunt, *Guadalajara*, *Xalisco*, *Vxitipalos*, *Zacatecas*, *Chiamella*, *Culiacan*, *Cinaloa*, *Nova Biscaia*. Limitaneæ sunt *California*, *Cibola*, *Quivira*, *nova Mexicana*. In Mechoacan, caput regionis est oppidum Mechoacan. Colonia Hispanorum *Pascuar* & *Valladolid*, egregia emporia, hoc etiam Episcopatu insigne. Inhabitantes eam barbari, quos Hispani *Tarascos* vocant, gens pro barbarorum captu industria satis. Est etiam hic oppidum *S. Michaelis*, juxta viam quæ ad *Zacatecas* argentum fodinas ducit, incolis frequens & villis atque pascuis in ambitu copiosum sed latrociniiis ferocium barbarorum, qui montana incolunt, valde obnoxium. Dein urbs *S. Philippi* & *Conception de Salaya*, & denique *Leon* & *Zamora*. Mexicana nomen habet à metropoli Mexico. Archiepiscopatus dignitate gaudet, qui inter *Los Angeles* & *Mechoacan* situs, à meridie in Austrum excurret leucis 130, quibus continentur, provincia de Mexico, & in ejus Aquilonari parte *Theotlalpa*, *Mextitlan*, *Xilotepeque* & maxime remota *Panuco*, in Occidentali vero parte *Catelzingo*, ad Zephyronotum *Chalco*, & inde Austrum versus *Suichimilco*, mox *Tlaluc*, & inter meridiem & Zephyronotum, *Coyxaca* & *Acac*.

Nova Galicia.

Mechoacan.

Mexicana.

Ad eam pertinentia.